

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Ndc/45/2023                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 6923202811                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 14.12.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mario Dubaň              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:6923202811.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: P. W., narodeného XX. U. XXXX, dieťa rodičov: matky - D.Q. W., narodenej XX. Y. XXXX, L. XX, t. č. na neznámom mieste a otca - neuvedený, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Rimavská Sobota, Čerenčianska 18, na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa, vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5NcC/16/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci Krajským súdom v Prešove, takto

### rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci Krajským súdom v Prešove je dôvodný.

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 5NcC/16/2023 je príslušný Krajský súd v Prešove.

### Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením veci Krajským súdom v Prešove podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.1. Uviedol, že mu Krajský súd v Prešove podľa § 6 ods. 1, ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“) postúpil vec na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Spišská Nová Ves s postúpením veci dôvodiac, že je nadriadeným súdom Spišská Nová Ves podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Krajský súd v Prešove pri posudzovaní určenia nadriadeného súdu poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndob/7/2023 a na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 824/2016.

1.2. Krajský súd v Košiciach s postúpením veci nesúhlasil; s odkazom na ustanovenie § 3 ods. 5 písm. c) CMP účinného od 01. júna 2023 akcentoval, že funkčne príslušným nielen na rozhodnutie o odvolaní,

ale per analogiam, ani na rozhodnutie o nesúhlase Okresného súdu Spišská Nová Ves s postúpením veci spadajúcej pod prvú hlavu CMP. Poznamenal, že i keď nadriadený súd, ktorý má rozhodovať v spore o miestnu príslušnosť nie je v § 43 CSP expressis verbis špecifikovaný, tento súd je per analogiam potrebné určiť podľa § 3 ods. 5 písm. c) CMP, a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP. Krajským súdom v Prešove označené rozhodnutia v danej veci nie je možné podporne aplikovať, pretože spor o to, ktorý súd je funkčne príslušný, bol determinovaný úplne inou povahou konania a námietkou zaujatosti podanou voči sudkyni ešte pred účinnosťou zákona č. 371/2004 Z. z. v znení novely vykonanej zákonom č. 150/2022 Z. z. Vyjadril presvedčenie, že pokiaľ by mal rozhodovať o sporoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti v konaniach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP ako nadriadený súd podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. po 01. júni 2023, priečilo by sa to účelu reformy súdnej mapy vyjadreného aj prostredníctvom § 3 ods. 5 písm. c) CMP.

2. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

3. Podľa § 3 ods. 5 písm. c) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Košiciach je príslušný Krajský súd v Prešove.

4. Najvyšší súd ako súd najbližšie spoločne nadriadený Krajskému súdu v Prešove a Krajskému súdu v Košiciach, v zmysle § 6 ods. 2 CMP funkčne príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci je dôvodný.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že sa jedná o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP), v rámci ktorého Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota podal 02. augusta 2023 návrh, na základe ktorého by Okresný súd Rimavská Sobota pozbavil matku D. W. výkonu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. P. W., narodenému XX. U. XXXX. Zároveň navrhol ustanoviť za poručníka maloletého dieťaťa obec Gortva a navrhol vysloviť, že podmienky osvojitelnosti u mal. P. W., toho času umiestneného v Centre pre deti a rodiny Mlynky - Biele Vody, sú splnené. Okresný súd Rimavská Sobota 11. augusta 2023 v zmysle § 6 ods. 1 CMP postúpil spis Okresnému súdu Spišská Nová Ves s odôvodnením, že tento súd je v zmysle § 136 CMP miestne príslušným na konanie v danej veci, pretože maloleté dieťa nemá na Slovensku bydlisko a zdržiava sa v obvode Okresného súdu Spišská Nová Ves v Centre pre deti a rodiny Mlynky - Biele vody. Okresný súd Spišská Nová Ves nesúhlasil s postúpením veci a predložil vec podľa § 3, § 5, § 6 a § 112 CMP Krajskému súdu v Prešove ako nadriadenému súdu s tým, že umiestnenie dieťaťa v zariadení Centra pre deti a rodiny Mlynky - Biele vody nie je okolnosťou trvalého charakteru zakladajúcou miestnu príslušnosť súdu; maloletý nemá v obvode Okresného súdu Spišská Nová Ves trvalý ani prechodný pobyt, jeho rodičia tam nemajú trvalý ani prechodný pobyt a maloletý P. sa tam ani nikdy pred umiestnením do Centra pre deti a rodiny Mlynky - Biele vody nezdržiaval.

6. Podľa čl. 3 ods. 1, ods. 2 CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

7. Civilný mimosporový poriadok ani Civilný sporový poriadok nepodávajú jednoznačnú definíciu pojmu

nadriadený súd (§ 112 ods. 2 CMP len uvádza, že o nesúhlase s prenesením príslušnosti rozhodne nadriadený súd); výklad Ústavného súdu Slovenskej republiky (III. ÚS 46/2012, III ÚS 824/2016) k obdobnej problematike, ktorý vychádzal z predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy (Občiansky súdny poriadok účinný do 30. júna 2016) je nepoužiteľný, vzhľadom na (i) novú filozofiu a odlišné východiská CMP, ktoré sa odzrkadlili v jeho základných princípoch (čl. 1 až 14); ako aj na (ii) obsah a zámer zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení zákona č. 398/2022 Z. z., na základe ktorého došlo v rámci tzv. súdnej reformy aj k zmene § 34 CSP, vymedzujúceho funkčnú príslušnosť krajských súdov ako súdov odvolacích. Od 01. júna 2023 síce nedošlo k zmene funkčnej príslušnosti, keď krajské sudy sú aj naďalej súdmi odvolacími voči rozhodnutiam okresných súdov, došlo však k doplneniu miestnej a kauzálnej príslušnosti odvolacích súdov (§ 34 ods. 1 CSP a § 3 ods. 5 CMP).

8. Konanie o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately Rimavská Sobota, Čerenčianska 18, na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa P. W., narodeného XX. U. XXXX, dieťa rodičov: matky - D.Ľ. W., narodenej XX. Y. XXXX, L. XX, t. č. na neznámom mieste a otca - neuvedený, bolo začaté po nadobudnutí účinnosti ustanovenia § 3 ods. 5 písm. c) CMP, ktorý reagoval na zákon č. 150/2022 Z. z. a určil sudy príslušné na rozhodovanie o odvolaní v kauzálne vymenovaných konaniach.

9. Najvyšší súd sa zhoduje s názorom vysloveným v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 04. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

10. Je nepochybné, že funkčne príslušným na rozhodnutie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Košiciach je príslušný Krajský súd v Prešove (§ 3 ods. 5 písm. c) CMP). Najvyšší súd aplikujúc článok 3 ods. 2 CMP zvažil, že s prihliadnutím na zachovanie princípov všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov, plynulosti, rýchlosti konania, a v neposlednom rade v záujme zachovania účelu súdnej reformy s požiadavkou na špecializáciu sudcov rozhodujúcich jednotlivé agendy, je nevyhnutné pojem nadriadený súd v prípade rozhodovania odvolacích súdov v kauzálne určených konaniach (podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti CMP) vykladať tak, že v týchto veciach bude Krajský súd v Prešove súbežne aj kauzálne nadriadeným súdom.

11. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že nadriadený (odvolací) súd v kauzálne určených veciach daných miestnou príslušnosťou odvolacích súdov podľa § 3 ods. 5 písm. a), písm. b) a písm. c) CMP bude rozhodovať vo (všetkých) veciach spojených s týmito kauzálne určenými konaniami. Opačný záver by viedol k popretiu hlavného zámeru súdnej reformy, aby veci rodinnoprávnej (tzv. poručenskej) agendy rozhodovali sudy, na ktorom sú zriadené senáty špecializujúce sa na rodinnoprávnú (poručenskú) agendu. Na uvedenom základe najvyšší súd vyhodnotil nesúhlas Krajského súdu v Košiciach s postúpením veci Krajským súdom v Prešove ako dôvodný a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.